

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmailulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ilmailulain eräitä miehittämättömiä ilma-aluksia ja lääketieteellistä kelpoisuutta koskevia säännöksiä. Nykyisin vain kokeilu- ja tutkimustarkoituksiin käytettäville miehittämättömille ilma-aluksille lentosäännöistä säädetty poikkeus laajennettaisiin kattamaan kaikki miehittämättömät ilma-alukset ja näiden alusten rekisteröintiä koskevia säännöksiä muutettaisiin.

Lääketieteelliseen kelpoisuuteen liittyvät säännökset muutettaisiin vastaamaan uutta EU-lainsäädäntöä. Ilmailulain nojalla myönnettävien henkilölupien listaan lisättäisiin ilmailulääkärin hyväksyntätodistus, matkustamomiehistöön kelpoisuustodistus ja matkus-

tamomiehistöön lääkärintodistus. Lennontiedottajan kelpoisuustodistus muutettaisiin lennontiedottajan lupakirjaksi siihen liittyvine kelpuutuksineen. Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirasto valtuutettaisiin tarvittaessa puuttumaan työterveyslääkärin, ilmailulääkärin ja ilmailulääketieteen keskuksen toimintaan sekä näiden myöntämiin lupiin. Liikenteen turvallisuusviraston valtuutukseen antaa tarkempia määräyksiä kelpoisuusvaatimuksista ja lupien hakemisesta lisättäisiin viittaus unionilainsäädäntöön ja kansainvälisiin normeihin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
PERUSTELUT	3
1 Nykytila ja ehdotetut muutokset	3
2 Esityksen vaikutukset.....	6
3 Asian valmistelu.....	6
4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	7
5 Voimaantulo.....	7
LAKIEHDOTUS	8
ilmailulain muuttamisesta.....	8
LIITE	12
RINNAKKAISTEKSTIT	12
ilmailulain muuttamisesta.....	12

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Ilmailulain (1194/2009) 6 §:ssä säädetään eräille ilma-aluksille ja laitteille myönnettävistä poikkeuksista ja niihin kuuluvat muun muassa miehittämättömät ilma-alukset. Miehittämättömällä ilma-aluksella tarkoitetaan ilma-alusta, joka on tarkoitettu käytettäväksi ilman mukana olevaa ohjaajaa. Lennokkia ei katsota miehittämättömäksi ilma-alukseksi. Miehittämättömiä ilma-aluksia käytetään erilaisiin pelastus-, rajanvalvonta- sotilas-, kokeilu- ja tutkimustehtäviin. Lennokilla tarkoitetaan ilman mukana olevaa ohjaajaa ilmassa liikkumaan tarkoitettua laitetta, jota käytetään yksinomaan harraste- tai urheilutarkoitukseen ja jota ei ole varustettu erityiseen tehtävään. Kansainvälinen siviililmailujärjestö (ICAO) on hyväksynyt heinäkuussa 2011 eräitä tarkistuksia ilma-alusten luokitteluun ja rekisteröintiin. Nämä tarkistukset kohdistuvat merkittävässä määrin EU:n toimivallassa oleviin kysymyksiin ja vain osin kansallisessa toimivallassa oleviin asioihin. Euroopan lentoturvallisuusvirasto EASA:n työohjelmaan on sisällytetty ICAO:n standardimuutosten huomioiminen EU-lainsäädännössä. On tarkoituksenmukaista jättää laajamittaisemmat miehittämättömiä ilma-aluksia koskevat lainmuutokset ilmailulain kokonaisuudistuksen yhteyteen, jolloin niiden voimaantulo voidaan synkronoida EU-lainsäädännön tulevien muutosten kanssa. Miehittämättömien ilma-alusten käyttö on kuitenkin jo sen verran yleistynyt, että on välttämätöntä tehdä ilmailulakiin joitakin tarkistuksia, jotta lainsäädäntö ei muodostu kohtuuttomaksi esteeksi toiminnan kehittämiselle.

Ilmailulain 6 §:n 3 momentissa on nykyisellään säädetty, että kokeilu- tai tutkimustarkoituksiin käytettävä miehittämätön ilma-alus saa poiketa lentosäännöistä muulta ilmailulta kielletyllä tai tarkoitusta varten perustetulla tilapäisellä vaara-alueella, jos

poikkeava menettely on suunniteltu tai toteutetaan siten, että lentoturvallisuutta ei vaaranneta. Tällaiseen menettelyyn on pyydyttävä lupa Liikenteen turvallisuusvirastolta. Kemijärvellä on alue, jota käytetään kaupalliseen tarkoitukseen suunniteltujen miehittämättömien ilma-alusten testaamiseen ja käytön kouluttamiseen. Voimassa olevan ilmailulain säännöksen rajaus kokeilu- tai tutkimustarkoituksiin käytettäviin miehittämättömiin ilma-aluksiin on katsottava liian rajoittavaksi, ja siksi ehdotuksessa esitetään 6 §:n 3 momenttiin esitetyn kaltaista tarkistusta. Rajaus kokeilu- ja tutkimustarkoituksesta poistettaisiin, kunhan miehittämättömän ilma-aluksen käyttö rajattaisiin muulta ilmailulta kielletylle tai tarkoitusta varten perustetulle tilapäisesti erotetulle alueelle.

Miehittämättömien ilma-alusten osalta ehdotukseen sisältyy lisäksi muutos ilmailulain 77 §:n 6 momenttiin niin, että toimintamassaltaan alle 150 kilogramman miehittämättömiä ilma-aluksia voitaisiin käyttää lentotyössä, vaikka niitä ei ole rekisteröity Suomen ilma-alusrekisteriin. Liikenteen turvallisuusvirastoon on tullut lukuisia yhteydenottoja miehittämättömien ilma-alusten käytöstä lentotyössä, kuten valokuvauksessa ja mittauksessa. Miehittämättömille ilma-aluksille ei ole vielä tällä hetkellä ilmailulaissa tai unionilainsäädännössä säädetty lentokelpoisuusvaatimuksia, vaan lentokelpoisuuden todentamista koskevat kriteerit ovat vasta kehitteillä. Liikenteen turvallisuusvirastolla on saman pykälän nojalla toimivalta antaa toiminnasta tarkempia määräyksiä. Liikenteen turvallisuusviraston tarkoituksena on antaa lentotyöstä miehittämättömillä ilma-aluksilla määräys, joka vastaisi sisällöltään Euroopassa jo vuodesta 2004 vallalla olevia linjauksia, kuten muun muassa, että miehittämätöntä ilma-alusta voidaan käyttää, kunhan alus on koko ajan lennättäjän tai lennättäjään suorassa yhteydessä olevan tarkkailijan näköpiirissä kor-

keintaan 500 metrin etäisyydellä ja korkeintaan 120 metrin korkeudessa.

Ilmailulain 5 luvussa säädetään ilmailun edellyttämistä lupakirjoista ja niiden kelpoisuusvaatimuksista. Nämä vaatimukset perustuvat unionilainsäädännön vaatimuksiin. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 216/2008 yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta sekä neuvoston direktiivin 91/670/ETY, asetuksen (EY) N:o 1592/2002 ja direktiivin 2004/36/EY kumoamisesta, jäljempänä *ns. EASA-asetuksessa*, ja sen nojalla annetuissa täytäntöönpanosäännöksissä on säädetty lentokelpoisuuden vaatimuksista ja niiden mukaisista ilmailun lupakirjoista ja todistuksista. EASA-asetuksen nojalla annettuja täytäntöönpanosäännöksiä sisältyy komission asetukseen (EU) N:o 805/2011 lennonjohtajien lupakirjoja ja eräitä todistuksia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti, jäljempänä *ns. lennonjohtajien lupakirja-asetus*, sekä komission asetukseen (EU) N:o 290/2012 siviili-ilmailun lentomiestä koskevien teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen säätämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 nojalla annetun asetuksen (EU) N:o 1178/2011 muuttamisesta, jäljempänä *ns. lentomiestäasetus*. Näitä asetuksina annettuja EU-tason vaatimuksia sovelletaan jäsenvaltioissa sellaisenaan, eivätkä ne edellytä varsinaisia täytäntöönpanotoimenpiteitä kansalliseen lainsäädäntöön. Koska kuitenkin lupien ja todistusten myöntämistä koskevien päätösten oikaisu- ja valitusmenettely sekä Liikenteen turvallisuusviraston valtuudet puuttua ilmailulääkärin tai ilmailulääketieteen keskuksen päätöksiin tai niiden myöntämiin lupiin ja todistuksiin edellyttää kansallista sääntelyä, ilmailulain 44-47, 147 ja 152 §:iin tehtävät tarkistukset on katsottu välttämättömäksi.

Esityksen keskeisimmät muutokset sisältyvät 44 §:ään ja ne koskevat lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen ja matkustamomiestien lääkärintodistuksen myöntäjiä sekä näiden lupapäätösten oikaisu- ja valitusmenettelyä. Ilmailulain voimassaolevan 44 pykälän mukaan todistuksen voi myöntää vain Liikenteen

turvallisuusvirasto, jollei 169 §:stä muuta johdu.

Lain 169 §:n nojalla Liikenteen turvallisuusvirasto voi sopimuksella siirtää valtakunnalliselle rekisteröidylle harrasteilmailun järjestölle harrasteilmailun ilma-alusten ja laitteiden hyväksyntää, luettelointia sekä näitä ilma-aluksia ja laitteita käyttävien koulutusta sekä lupakirjojen ja kelpoisuustodistusten myöntämistä. Valtakunnalliselle harrasteilmailun järjestölle ei ole siirretty lupakirjojen ja kelpoisuustodistusten myöntämiseen liittyviä tehtäviä.

EASA-asetuksen 7 artiklassa ja liitteessä III säädetään lentäjien lääketieteellisestä kelpoisuudesta ja sen arvioinnista. 7 artiklan mukaan lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voivat myöntää ilmailulääkäri tai ilmailulääketieteen keskus. Matkustamomiestien lääketieteellisestä kelpoisuudesta säädetään lentomiestäasetuksen 11 artiklassa ja liitteessä IV (osa MED). Kyseisen liitteen (osa MED) mukaan matkustamomiestien lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi myöntää työterveyslääkäri, jos liitteen kohdan MED.D.040 vaatimukset täyttyvät. Liikenteen turvallisuusviraston arvion mukaan suomalainen työterveysjärjestelmä pystyy varmistamaan edellytetyllä tavalla vaatimusten täyttymisen.

Matkustamomiestien kelpoisuustodistuksesta ei ole säännöksiä voimassa olevassa ilmailulaissa. Siitä säädetään lentomiestäasetuksen liitteessä V (osa CC). Osan CC kohdan CC.CCA.100 mukaan matkustamomiestien kelpoisuustodistuksen myöntää jäsenvaltion toimivaltainen viranomais ja/tai toimivaltaisen viranomaisen tähän tehtävään hyväksymä organisaatio.

Pykälän 1 momenttia esitetään edellä esitettyjen EU-säädösten mukaisesti muutettavaksi niin, että lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntäisi ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai Liikenteen turvallisuusvirasto. Matkustamomiestien lääkärintodistuksen myöntäisi työterveyslääkäri, ilmailulääkäri tai ilmailulääketieteen keskus. Matkustamomiestien kelpoisuustodistuksen myöntäisi Liikenteen turvallisuusvirasto tai Liikenteen turvallisuusviraston tehtävään hyväksymä organisaatio.

Vaikka edellä mainittuja EU-asetusten säännöksiä sovelletaan ilman ilmailulain 44 §:n muutostakin, on kansallisista hallinnollisista menettelyistä, kuten lupien ja todistuksen hakijoiden muutoksenhakukeinoista säädettävä kansallisesti. EASA-asetuksen soveltaminen sellaisenaan on ongelmallista, koska kansallisesti ei ole säädetty, miten ilmailulääkärin tai ilmailulääketieteen keskuksen tekemistä päätöksistä haetaan muutosta. Tätä koskevat säännökset esitetään lisättäväksi pykälään uutena 2 momenttina. Kyseisiä säännöksiä tarvitaan myös niitä lupakirjoja varten, joihin EU-lainsäädäntöä ei sovelleta. On tarkoituksenmukaista, että toimintamalli on sekä kansalliseen toimivaltaan kuuluvissa kysymyksissä että EU-toimivaltaan kuuluvissa kysymyksissä yhdenmukainen. Ilmailulain eri säännöksiin liittyviä muutoksenhaku- ja oikaisumenettelyjä on tarkoitus yhtenäistää ja mahdollisesti keskittää yhteen pykälään ilmailulain kokonaisuudistuksen yhteydessä.

EASA-asetuksen 7 artiklan mukaan jäsenvaltio voi sallia, että yleislääkäri voi harraslentäjien lupakirjojen osalta toimia ilmailulääkärinä, jos hän tuntee riittävän yksityiskohtaisesti hakijan lääketieteellisen taustan. Tämä kohta sisällytettiin asetukseen Yhdistyneessä kuningaskunnassa vallitsevan menettelyn laillistamiseksi. Yhdistyneen kuningaskunnan yleislääkärijärjestelmä (omalääkärijärjestelmä) on sen kaltainen, että lääkäriillä on myös kattavat historiatiedot omista potilaistaan. Suomen lääkärijärjestelmä ei sovelu tämän tyyppiseen ratkaisuun, koska Suomessa potilas voi kieltää tietojensa luovuttamisen muille lääketieteellisille yksiköille. Vaatimus hakijan lääketieteellisen taustan riittävän yksityiskohtaisesta tuntemisesta ei täyty, joten Suomessa tätä ei esitetä sallittavaksi.

Lain 45 §:n 1 momenttia esitetään täydennettäväksi niin, että lupiin lisättäisiin uusina lajeina ilmailulääkärin hyväksyntätodistus, matkustamomiehistön kelpoisuustodistus sekä matkustamomiehistön lääkärintodistus. Lisäksi aikaisempi lennontiedottajan kelpoisuustodistus on ehdotettu muutettavaksi lennontiedottajan lupakirjaksi. Muutos toteutettaisiin lisäämällä 119 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohtiin lennontiedottajan lupakirja kelpuutukseen sekä poistamalla 45 §:n 1 momen-

tista lennontiedottajan kelpoisuustodistus, koska se lupakirjana sisältyisi kohdassa 3 mainittuihin lennonvarmistushenkilöstön lupakirjoihin. Lennonvarmistushenkilöstön koulutusta koskevaa 120 §:n 1 momenttia muutettaisiin vastaavalla tavalla.

Lennontiedottajia koskeva muutos on luonteeltaan tekninen, eikä luvan nimen muutoksella ole vaikutusta lupaa koskeviin pätevyysvaatimuksiin tai toimintaan. Muutos on kuitenkin katsottu tarpeelliseksi, jotta lennontiedottajien kelpoisuusvaatimukset olisivat myös terminologian suhteen linjassa lennonjohtajien kelpoisuusvaatimusten kanssa, joista on säädetty komission asetuksessa (EU) N:o 805/2011 lennonjohtajien lupakirjoista ja eräitä todistuksia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä. Muutos myös yhdenmukaistaisi suomalaisia käytäntöjä verrattuna muiden pohjoiseurooppalaisen toiminnallisen ilmatilan lohkon (NEFAB) jäsenmaihin.

Toistaiseksi Suomessa ilmailulääkärit ovat toimineet viranomaisen tarveharkinnan pohjalta myöntämän valtuutuksen nojalla ja viranomaisen nimissä. EASA-asetuksen mukaan ilmailulääkärin valtuudet on myönnettävä vaatimukset täyttävälle ilmailulääkärille. Tarveharkinnan poistuessa ilmailulääkärin hyväksymistodistus rinnastuu siten luonteeltaan ilmailulain nojalla myönnettäviin muihin henkilölupiin ja siksi se olisi lisättävä lain 45 §:n 1 momenttiin.

Pykälän 2 momentissa Liikenteen turvallisuusvirastolle säädettyä määräystenantovaltuutusta tarkennettaisiin niin, että Euroopan ilmailuviranomaisten yhteistyöelimen JAA:n (Joint Aviation Authorityn) normien sijasta viitattaisiin unionilainsäädäntöön ja Euroopan lennonvarmistusjärjestön eli Eurocontrolin normeihin. Samalla tarkennettaisiin määräystenantovaltuutusta niin, että Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä lupien hakemisessa sovellettavasta menettelystä.

Myös esityksen 46 §:n 1 momenttia esitetään muutettavaksi vastaavalla tavalla niin, että JAA:n normien sijasta viitattaisiin unionilainsäädäntöön ja Eurocontrolin normeihin. Pykälän 2 momenttia ei muutettaisi. Pykälän 3 momenttia esitetään muutettavaksi niin, että hyväksytyjen ilmailulääkärien ja työter-

veyslääkärien olisi toimitettava lääketieteellisen kelpoisuuden arviointiin liittyvät lausunnot sekä jäljennökset lääketieteellisestä kelpoisuustodistuksesta tai matkustamomiehistön lääkärintodistuksesta Liikenteen turvallisuusvirastolle. Pyydettyä Liikenteen turvallisuusvirastolle olisi toimitettava lisäksi ilmailulääketieteelliset tallenteet, lausunnot sekä muut Liikenteen turvallisuusviraston pyytämät tiedot. Tämä menettely vastaisi EU:n lentomiehistöasetuksen mukaista menettelyä.

Esityksen 47 §:n 1 momenttia esitetään muutettavaksi niin, että luvan hakija olisi velvollinen ilmoittamaan Liikenteen turvallisuusviraston lisäksi myös ilmailulääkärille ja työterveyslääkärille tietoonsa tulleistä sellaisista asioista, jotka vaikuttavat luvan hakijan kelpoisuuteen. Luvan haltija taas olisi jatkosakin velvollinen ilmoittamaan vain Liikenteen turvallisuusvirastolle niistä tietoonsa tulleistä seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Tämä johtuu siitä, että luvan edellytysten valvonta kuuluu ilmailulain 16 luvun mukaisesti yksinomaan Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Esityksen 119 §:n 1 momentin lennonjohdotehtävää suorittavan lennonjohtajan ja lennonjohto-oppilaan kelpoisuusvaatimukseen on lisätty ilmailulääkäri ja ilmailulääketieteen keskus Liikenteen turvallisuusviraston rinnalle lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntäjiksi niin, että luvan myöntäjät olisivat linjassa 44 §:n kanssa. Pykälän 2 momentti sekä 120 §:n 1 momentti lennontiedottajan kelpoisuuksien osalta on muutettu lennontiedottajan lupakirjaksi niin, että säännökset olisivat linjassa 45 §:ään esitettyjen muutosten kanssa.

Lisäksi esityksellä muutettaisiin 147 §:n 1 momenttia siten, että siihen lisätään lääketieteellinen kelpoisuustodistus, ilmailulääkärin hyväksyntätodistus, matkustamomiehistön kelpoisuustodistus sekä matkustamomiehistön lääkärintodistus. Näin Liikenteen turvallisuusvirasto valtuutettaisiin tarvittaessa ryhtymään toimenpiteisiin näiden henkilöiden myöntämien lupien osalta. Lääketieteellinen kelpoisuustodistus, ilmailulääkärin hyväksyntätodistus, matkustamomiehistön kelpoisuustodistus ja matkustamomiehistön lääkärintodistus lisättäisiin 147 §:ään uusina 4, 5

ja 6 kohtina. Lisäksi pykälän 7 kohdan lennontiedottajan kelpoisuustodistus poistettaisiin, koska kyseinen lupa sisältyy pykälän 3 kohdassa tarkoitettuihin lennonvarmistushenkilökunnan lupakirjaan. Näin ollen aikaisemmat 5-9 kohdat siten siirtyisivät kohdiksi 7-11.

Myös 152 §:ää muutettaisiin niin, että ilmailulääketieteen keskus lisättäisiin pykälän 1 momenttiin uutena 2 a kohtana. Näin Liikenteen turvallisuusvirasto valtuutettaisiin tarvittaessa ryhtymään toimenpiteisiin myös ilmailulääketieteen keskuksen myöntämien lupien osalta.

2 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia, sosiaalisia tai muita hallinnollisia vaikutuksia. Liikenteen turvallisuusviraston ilmailulääkäreiden ja näiden myöntämien todistusten valvontatehtävät lisääntyvät jonkin verran, mutta tehtävät pyritään hoitamaan nykyisten resurssien puitteissa.

Miehittämättömien ilma-alusten sääntöjen selkiyttäminen esityksen mukaisella tavalla taas selkiyttää lainsäädännöllistä tilannetta ja helpottaa Liikenteen turvallisuusviraston neuvonta- ja asiakaspalvelutyötä.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa. Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Liikennevirastolta ja lentoliikennepolitiikan neuvottelukunnalta, jossa ovat mukana mm. Finavia ja Suomeen rekisteröityneet lentoyhtiöt.

Lausunnonantajat ovat pääosin antaneet tukensa hallituksen esityksen antamiselle.

Oikeusministeriö on esittänyt tarkistuksia lain perustelujen 4. lukuun (Suhde perustuslakiin ja sääntämisyjärjestys) sekä 44 ja 47 §:iin. Oikeusministeriön kommentit on otettu huomioon.

Sisäasiainministeriö ja Rajavartiolaitos ovat kiinnittäneet lausunnoissaan huomiota siihen, että 6 §:n rajausta miehittämättömien ilma-alusten käytöstä vain muulta ilmailulta

kielleyllä tai tarkoitusta varten tilapäisesti erotetulla alueella olisi edelleen liian rajoitettava. Rajavartiolaitoksella ja poliisilla voi olla tarvetta lennättää miehittämättömiä ilma-aluksia ilman erillistä ilmatilan sulkemista ja ilman esitetyn kaltaista suoraa katsekontaktia, jos alusta ohjataan esimerkiksi linkkien avulla reittipisteiden kautta. Säännöksen perusteluihin liittyen sisäasiainministeriö ja Rajavartiolaitos katsovat, että miehittämätöntä ilma-alusta pitäisi voida käyttää ainakin 150 metriin saakka esitetyn 120 metrin sijasta. Tämä korkeus on todettu soveltuvaksi mm. Rajavartiolaitoksen kehittämässä UAV-testeissä. Näihin sisäasiainministeriön ja Rajavartiolaitoksen muutosesityksiin on tarkoitus palata ilmailulain kokonaisuudistuksen yhteydessä, koska esitettyjen muutosten vaikutusten arviointia varten tarvitaan lisäselvityksiä.

Rajavartiolaitos on esittänyt 77 §:ään lisättäväksi mainintaa siitä, että Rajavartiolaitoksen lakisääteisten tehtävien suorittaminen ei edellytä lentotyölupaa. Ilmailumääräyksen (OPS M1-23) nojalla Rajavartiolaitoksen lennoille on kuitenkin jo nykyisellään myönnetty poikkeus harjoittaa lentotyötä ilman lupaa. Tämä ilmailumääräysten sääntely voidaan tarvittaessa nostaa lain tasolle siinä yhteydessä, kun ilmailulakiin tehdään kokonaisuudistus.

Liikenteen turvallisuusvirasto on täydentänyt erityisesti hallituksen esityksen perustelutekstejä. Liikenteen turvallisuusvirasto on tehnyt lausuntokierroksen aikana esityksen lentotiedottajan kelpoisuusvaatimuksia koskevien muutosesitysten ottamisesta mukaan hallituksen esitykseen. Viraston lausunto muutosesityksineen on otettu huomioon jatkovalmistelussa.

4 Suhde perustuslakiin ja sääätämisyjärjestys

Esityksen 44 §:n mukainen ilmailulääkärille tai ilmailulääketieteen keskukselle annettu

oikeus myöntää lääketieteellinen kelpoisuustodistus sekä työterveyslääkärille annettu oikeus myöntää matkustamohenkilökunnan kelpoisuustodistus perustuvat EASA-asetuksen 7 artiklaan ja se on siten suoraan jäsenvaltioita velvoittava. Koska tämä velvoite tulee suoraan unionilainsäädännöstä, tässä yhteydessä ei ole tarpeen arvioida perustuslain 124 §:n kannalta edellytyksiä antaa lakiehdotuksessa tarkoitettua lupatoimivaltaa ilmailulääkärille ja ilmailulääketieteenkeskukselle. Lainsäädännössä on kuitenkin huolehdittava hyvän hallinnon ja oikeusturvan takeiden toteutumisesta. Siksi hallinnon yleislait ja virkavastuuta koskevat säännökset sitovat työterveyslääkärinä, ilmailulääkärinä ja ilmailulääketieteen laitosta sellaisenaan. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntäjään sovelletaan myös rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Tehtäviin liittyvästä vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1074).

Esitys ei rajoita elinkeinonharjoittamista perusoikeuksien vastaisesti, koska nyt vain lisätään 45 §:ään lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen rinnalle esitetyn kaltaisia unionilainsäädännön mukaisia uusia luvan lajeja ja 44 §:ssä säädetään työterveyslääkärin, ilmailulääkärin ja lääketieteen keskuksen oikeudesta myöntää näitä lupia Liikenteen turvallisuusviraston lisäksi.

Edellä esitetyn perusteella lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

5 Voimaantulo

Lain ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ilmailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ilmailulain (1194/2009) 6 §:n 3 momentti, 44 §, 45 §:n 1 ja 2 momentti, 46 § ja 47 §:n 1 momentti, 77 §:n 6 momentti, 119 §:n 1 ja 2 momentti, 120 §:n 1 momentti ja 147 §:n 1 momentti sekä
lisätään 152 §:ään uusi 2 a kohta seuraavasti:

6 §

Eräitä muita ilma-aluksia ja laitteita koskevat poikkeukset

 Miehittämätön ilma-alus saa poiketa lentosäännöistä muulta ilmailulta kielletyllä tai tarkoitusta varten tilapäisesti erotetulla alueella, jos poikkeava menettely on suunniteltu ja toteutetaan siten, ettei lentoturvallisuutta vaaranneta. Ilma-aluksen käyttäjän on saatava poikkeavaan menettelyyn lupa Liikenteen turvallisuusvirastolta.
 -----

44 §

Luvan myöntäjä

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää 43 §:ssä tarkoitetun luvan, jollei 169 §:stä muuta

johdu. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai Liikenteen turvallisuusvirasto. Matkustamomiehistön lääkärintodistuksen myöntää työterveyslääkäri, ilmailulääkäri tai ilmailulääketieteen keskus. Matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntää Liikenteen turvallisuusvirasto tai organisaatio, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto on hyväksynyt tähän tehtävään. Lupa on myönnettävä, jos hakija täyttää luvan saamisen edellytykset. Lupa myönnetään olemaan voimassa määräajan, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tässä pykälässä säädettyihin luvan tai kelpoisuustodistuksen myöntämistä koskeviin päätöksiin saa vaatia oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätöstä on kuitenkin noudatettava oikaisuvaatimuksesta huolimatta, jollei Liikenteen turvallisuusvirasto toisin määrää. Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen hae-

taan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksen hakemisesta säädetään hallintolainkäyttölaissa. Hallinto-oikeuden päätöksestä saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää luvan.

45 §

Luvan myöntämisen edellytykset ja luvan lajit

Seuraavien lupien myöntämisen edellytyksenä on, että asianomainen iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan kelpoisuusvaatimukset:

- 1) lentäjän lupakirja siihen liittyvine kelpuutuksineen;
- 2) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 3) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja kelpuutuksineen;
- 4) lääketieteellinen kelpoisuustodistus;
- 5) ilmailulääkärin hyväksyntätodistus;
- 6) matkustamomiehистön kelpoisuustodistus ja matkustamomiehистön lääkärintodistus;
- 7) ilma-alukselle opastusmerkkejä antavan henkilön hyväksyntä.

Luvista ja niiden kelpoisuusvaatimuksista säädetään EASA-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa komission asetuksissa. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lentoturvallisuuden varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin tai Eurocontrolin normeihin perustuvia tarkempia määräyksiä lupien kelpoisuusvaatimuksista, hakemisesta ja voimassaoloajoista.

46 §

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytykset

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää Liikenteen turvallisuusviraston antamat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitet-

tuihin standardeihin ja suosituksiin, Eurocontrolin normeihin ja suosituksiin tai EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännöksiin perustuvat lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.

Lääketieteellinen kelpoisuustodistus myönnetään 1 momentissa tarkoitettujen standardien, normien tai suositusten mukaisesti määräajaksi, jollei ole erityistä syytä poiketa tästä. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen ja uudistamisen edellytyksenä on hyväksyntä ilmailulääkärin suorittamassa tarkastuksessa.

Hyväksytyjen ilmailulääkärien ja työterveyslääkärien on toimitettava lääketieteellisen kelpoisuuden arviointiin liittyvät lausunnot sekä jäljennökset lääketieteellisestä kelpoisuustodistuksesta tai matkustamomiehистön lääkärintodistuksesta Liikenteen turvallisuusvirastolle. Pyydettyä Liikenteen turvallisuusvirastolle on toimitettava myös ilmailulääketieteelliset tallenteet, lausunnot sekä muut tarvittavat tiedot.

47 §

Velvollisuus ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista seikoista ja kelpoisuuden toteaminen

Luvan hakija on velvollinen ilmoittamaan ilmailulääkärille, työterveyslääkärille tai Liikenteen turvallisuusvirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Luvan haltija on velvollinen ilmoittamaan Liikenteen turvallisuusvirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa.

77 §

Lentotyölupa

Lukuun ottamatta miehittämätöntä ilma-alusta, jonka toimintamassa on alle 150 kilogrammaa, lentotyössä käytettävä ilma-alus on rekisteröitävä Suomen ilma-alusrekisteriin. Liikenteen turvallisuusvirasto

voi sallia, että lentotyöhön käytetään toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityä ilma-alusta, jos sen lentoturvallisuusvalvonta voidaan asianmukaisesti hoitaa. Jos lentotyöhön ei ole käytettävissä sopivaa jäsenvaltiossa rekisteröityä ilma-alusta ja jos lentoturvallisuus ei vaarannu, Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä käytettäväksi kolmannen maan ilma-alusrekisteriin merkityn ilma-aluksen. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, millä edellytyksillä tällainen ilma-alus voidaan hyväksyä lentotyötehtäviin.

119 §

Lennonvarmistushenkilöstön lupakirjat, kelpoisuustodistukset, kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteelliset kelpoisuustodistukset

Lennonjohtotehtävää suorittavalla lennonjohtajalla ja lennonjohto-oppilaalla on oltava:

1) Liikenteen turvallisuusviraston myöntämä tai hyväksymä lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä ilmailulääkärin, ilmailulääketieteen keskuksen tai Liikenteen turvallisuusviraston myöntämä lääketieteellinen kelpoisuustodistus; tai
2) vieraassa valtiossa annettu lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa.

Lennonjohtajan tehtävässä toimivalla on oltava:

1) Liikenteen turvallisuusviraston myöntämä tai hyväksymä lupakirja tai aiemmin myönnetty lennontiedottajan kelpoisuustodistus, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus;

2) vieraassa valtiossa annettu lupakirja tai vastaava lupa, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa; tai

3) 1 momentissa tarkoitettu lupakirja.

120 §

Lennonvarmistushenkilöstön koulutus

Lennonjohtajan ja lennontiedottajan lupakirjaan liittyvän koulutuksen antamiseen on oltava Liikenteen turvallisuusviraston hyväksyntä. Hyväksyntä on myönnettävä, jos hakijalla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö sekä tarpeelliset koulutustilat ja -välineet, koulutusohjelma ja laatu järjestelmä. Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo koulutusta antavien organisaatioiden toimintaa.

147 §

Toimenpiteet henkilölle myönnettyyn lupaan puuttumiseksi

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa ryhtyä 148—151 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, kun kyseessä on:

- 1) lentäjän lupakirja siihen liittyvine kelpuutuksineen;
- 2) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 3) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja;
- 4) lääketieteellinen kelpoisuustodistus;
- 5) ilmailulääkärin hyväksyntätodistus;
- 6) matkustamomiehistön kelpoisuustodistus tai matkustamomiehistön lääkärintodistus;
- 7) ilma-alukselle opastusmerkkejä antavan henkilön hyväksyntä;
- 8) turvatarkastajan hyväksyntä;
- 9) turvakoulutuksen kehittämisestä ja antamisesta vastaavan henkilön hyväksyntä;
- 10) lentoliikenteen harjoittajan tai lentoasemien turvallisuusvaatimusten noudattamisesta vastaavan henkilön hyväksyntä; tai
- 11) lentoaseman kulkuoikeus.

152 §

*Toimenpiteet organisaatiolle myönnettyyn
lupaan puuttumiseksi*

2 a) ilmailulääketieteen keskus;

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa ryhtyä 153—155 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, kun kyseessä on:

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 7 päivänä helmikuuta 2013

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Liikenneministeri *Merja Kyllönen*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

ilmailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ilmailulain (1194/2009) 6 §:n 3 momentti, 44 §, 45 §:n 1 ja 2 momentti, 46 § ja 47 §:n 1 momentti, 77 §:n 6 momentti, 119 §:n 1 ja 2 momentti, 120 §:n 1 momentti ja 147 §:n 1 momentti sekä
lisätään 152 §:ään uusi 2a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Eräitä muita ilma-aluksia ja laitteita koskevat poikkeukset

Eräitä muita ilma-aluksia ja laitteita koskevat poikkeukset

Kokeilu- tai tutkimustarkoituksiin käytettävä miehittämätön ilma-alus saa poiketa lentosäännöistä muulta ilmailulta kielletyllä tai tarkoitusta varten tilapäisesti erotetulla alueella, jos poikkeava menettely on suunniteltu ja toteutetaan siten, ettei lentoturvallisuutta vaaranneta. Ilma-aluksen käyttäjän on saatava poikkeavaan menettelyyn lupa Liikenteen turvallisuusvirastolta.

Miehittämätön ilma-alus saa poiketa lentosäännöistä muulta ilmailulta kielletyllä tai tarkoitusta varten tilapäisesti erotetulla alueella, jos poikkeava menettely on suunniteltu ja toteutetaan siten, ettei lentoturvallisuutta vaaranneta. Ilma-aluksen käyttäjän on saatava poikkeavaan menettelyyn lupa Liikenteen turvallisuusvirastolta.

44 §

44 §

Luvan myöntäjä

Luvan myöntäjä

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää 43 §:ssä tarkoitetun luvan, jollei 169 §:stä muuta johdu. Lupa on myönnettävä, jos hakija täyttää luvan saamisen edellytykset. Lupa myönnetään olemaan voimassa määräajan, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää 43 §:ssä tarkoitetun luvan, jollei 169 §:stä muuta johdu. *Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai Liikenteen turvallisuusvirasto. Matkustamomiestön lääkärintodistuksen myöntää työterveyslääkäri, ilmailulääkäri tai ilmailulääketieteen keskus. Matkustamomiestön kelpoisuustodistuksen myöntää Liikenteen turvallisuusvirasto tai organisaatio, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto on hy-*

väksynyt tähän tehtävään. Lupa on myönnettävä, jos hakija täyttää luvan saamisen edellytykset. Lupa myönnetään olemaan voimassa määräjän, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tässä pykälässä säädettyihin luvan tai kelpoisuustodistuksen myöntämistä koskeviin päätöksiin saa vaatia oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta siten kuin hallintolaisissa säädetään. Päätöstä on kuitenkin noudatettava oikaisuvaatimuksesta huolimatta, jollei Liikenteen turvallisuusvirasto toisin määrää. Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksen hakemisesta säädetään hallintolainkäyttölaissa. Hallinto-oikeuden päätöksestä saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää luvan.

45 §

Luvan myöntämisen edellytykset ja luvan lajit

Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että asianomainen iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset. Luvan lajeja ovat:

- 1) lentäjän lupakirja siihen liittyvine kelpuutuksineen;
- 2) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 3) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja kelpuutuksineen ja lennontiedottajan kelpoisuustodistus;
- 4) lääketieteellinen kelpoisuustodistus;
- 5) ilma-alukselle opastusmerkkejä antavan henkilön hyväksyntä.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lentoturvallisuuden varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin pohjautuvia tarkempia määräyksiä kelpoisuusvaatimuksista ja lupien voimassaoloajoista. Määräysten on vastattava JAA:n ja Eurocontrolin normeja siltä osin kuin sellaiset ovat käytettävissä.

45 §

Luvan myöntämisen edellytykset ja luvan lajit

Seuraavien lupien myöntämisen edellytyksenä on, että asianomainen iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää luvan lajiin perustuvat kelpoisuusvaatimukset:

- 1) lentäjän lupakirja siihen liittyvine kelpuutuksineen;
- 2) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 3) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja kelpuutuksineen;
- 4) lääketieteellinen kelpoisuustodistus;
- 5) ilmailulääkärin hyväksyntätodistus;
- 6) matkustamomiehien kelpoisuustodistus ja matkustamomiehien lääkärintodistus;
- 7) ilma-alukselle opastusmerkkejä antavan henkilön hyväksyntä.

Luvista ja niiden kelpoisuusvaatimuksista säädetään EASA-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa komission asetuksissa. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lentoturvallisuuden varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin komission asetuksiin tai Eurocontrolin normeihin perustuvia tarkempia määräyksiä lupien kelpoisuusvaatimuksista, hakemisesta

ja voimassaoloajoista.

---

46 §

*Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen
myöntämisen edellytykset*

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää Liikenteen turvallisuusviraston antamat Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuja standardeja ja suosituksia tai JAA:n tai Eurocontrolin normeja ja suosituksia vastaavat lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.

Lääketieteellinen kelpoisuustodistus myönnetään 1 momentissa tarkoitettujen standardien, normien tai suositusten mukaiseksi määräajaksi, jollei ole erityistä syytä poiketa tästä. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntäminen ja uudistaminen edellyttää hyväksyntää valtuutetun ilmailulääkärin suorittamassa tarkastuksessa.

Valtuutetun ilmailulääkärin on toimitettava tarkastuksen perusteella laaditut lausunnot Liikenteen turvallisuusvirastolle.

47 §

Velvollisuus ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista seikoista ja kelpoisuuden toteaminen

Luvan hakija ja haltija on velvollinen ilmoittamaan Liikenteen turvallisuusvirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa.

---

46 §

*Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen
myöntämisen edellytykset*

Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää Liikenteen turvallisuusviraston antamat Chicagon yleissopimuksessa *tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin, Eurocontrolin normeihin ja suosituksiin tai EASA-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten säännöksiin perustuvat lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.*

Lääketieteellinen kelpoisuustodistus myönnetään 1 momentissa tarkoitettujen standardien, normien tai suositusten mukaiseksi määräajaksi, jollei ole erityistä syytä poiketa tästä. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen *myöntämisen ja uudistamisen edellytyksenä on hyväksyntä* ilmailulääkärin suorittamassa tarkastuksessa.

Hyväksytyin ilmailulääkärin ja työterveyslääkärin on toimitettava lääketieteellisen kelpoisuuden arviointiin liittyvä lausunto sekä kopio lääketieteellisestä kelpoisuustodistuksesta ja matkustamomiehistön lääkärintodistuksesta Liikenteen turvallisuusvirastolle. Pyydettyessä Liikenteen turvallisuusvirastolle on toimitettava myös ilmailulääketieteelliset tallenteet, lausunnot sekä muut tarvittavat tiedot.

47 §

Velvollisuus ilmoittaa kelpoisuuteen vaikuttavista seikoista ja kelpoisuuden toteaminen

Luvan hakija on velvollinen ilmoittamaan *ilmailulääkärille, työterveyslääkärille tai Liikenteen turvallisuusvirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa. Luvan haltija on velvollinen ilmoittamaan Liikenteen turvallisuusvirastolle sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka vaikuttavat hänen kelpoisuuteensa.*

---

77 §

Lentotyölupa

Lentotyössä käytettävä ilma-alus on rekisteröitävä Suomen ilma-alusrekisteriin. Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia, että lentotyöhön käytetään toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityä ilma-alusta, jos sen lentoturvallisuusvalvonta voidaan asianmukaisesti hoitaa. Jos lentotyöhön ei ole käytettävissä sopivaa jäsenvaltiossa rekisteröityä ilma-alusta ja jos lentoturvallisuus ei vaarannu, Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä käytettäväksi kolmannen maan ilma-alusrekisteriin merkityn ilma-aluksen. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, millä edellytyksillä tällainen ilma-alus voidaan hyväksyä lentotyötehtäviin.

119 §

Lennonvarmistushenkilöstön lupakirjat, kelpoisuustodistukset, kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteelliset kelpoisuustodistukset

Lennonjohtotehtävää suorittavalla lennonjohtajalla ja lennonjohto-oppilaalla on oltava:

1) Liikenteen turvallisuusviraston myöntämä tai hyväksymä lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus; tai

2) vieraassa valtiossa annettu lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa.

Lennontiedottajan tehtävässä toimivalla on oltava:

1) Liikenteen turvallisuusviraston myöntämä kelpoisuustodistus ja tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus;

77 §

Lentotyölupa

Lukuun ottamatta miehittämätöntä ilma-alusta, jonka toimintamassa on alle 150 kilogrammaa, lentotyössä käytettävä ilma-alus on rekisteröitävä Suomen ilma-alusrekisteriin. Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia, että lentotyöhön käytetään toisessa jäsenvaltiossa rekisteröityä ilma-alusta, jos sen lentoturvallisuusvalvonta voidaan asianmukaisesti hoitaa. Jos lentotyöhön ei ole käytettävissä sopivaa jäsenvaltiossa rekisteröityä ilma-alusta ja jos lentoturvallisuus ei vaarannu, Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä käytettäväksi kolmannen maan ilma-alusrekisteriin merkityn ilma-aluksen. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, millä edellytyksillä tällainen ilma-alus voidaan hyväksyä lentotyötehtäviin.

119 §

Lennonvarmistushenkilöstön lupakirjat, kelpoisuustodistukset, kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteelliset kelpoisuustodistukset

Lennonjohtotehtävää suorittavalla lennonjohtajalla ja lennonjohto-oppilaalla on oltava:

1) Liikenteen turvallisuusviraston myöntämä tai hyväksymä lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit *sekä ilmailulääkärin, ilmailulääketieteen keskuksen tai* Liikenteen turvallisuusviraston myöntämä lääketieteellinen kelpoisuustodistus; tai

2) vieraassa valtiossa annettu lupakirja, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa.

Lennontiedottajan tehtävässä toimivalla on oltava:

1) Liikenteen turvallisuusviraston myöntämä *tai hyväksymä lupakirja tai aiemmin myönnetty lennontiedottajan kelpoisuustodistus*, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnit sekä lääketieteellinen kelpoi-

2) vieraassa valtiossa annettu kelpoisuustodistus ja tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnät sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa; tai

3) 1 momentissa tarkoitettu lupakirja.

suustodistus;

2) vieraassa valtiossa annettu *lupakirja tai vastaava lupa*, tehtävän edellyttämät kelpuutukset ja hyväksynnät sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus, jotka Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti tunnustetaan Suomessa; tai

3) 1 momentissa tarkoitettu lupakirja.

120 §

Lennonvarmistushenkilöstön koulutus

Lennonjohtajan lupakirjaan ja lennontiedottajan kelpoisuustodistukseen liittyvän koulutuksen antamiseen on oltava Liikenteen turvallisuusviraston hyväksyntä. Hyväksyntä on myönnettävä, jos hakijalla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö sekä tarpeelliset koulutustilat ja -välineet, koulutusohjelma ja laatujärjestelmä. Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo koulutusta antavien organisaatioiden toimintaa.

120 §

Lennonvarmistushenkilöstön koulutus

Lennonjohtajan ja lennontiedottajan lupakirjaan liittyvän koulutuksen antamiseen on oltava Liikenteen turvallisuusviraston hyväksyntä. Hyväksyntä on myönnettävä, jos hakijalla on tehtäviensä suorittamiseksi tarpeellinen ammattitaitoinen henkilöstö sekä tarpeelliset koulutustilat ja -välineet, koulutusohjelma ja laatujärjestelmä. Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo koulutusta antavien organisaatioiden toimintaa.

147 §

Toimenpiteet henkilölle myönnettyyn lupaan puuttumiseksi

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa ryhtyä 148—151 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, kun henkilöllä on:

- 1) lentäjän lupakirja siihen liittyvine kelpuutuksineen;
- 2) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 3) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja;
- 4) lennontiedottajan kelpoisuustodistus;
- 5) ilma-alukselle opastusmerkkejä antavan henkilön hyväksyntä;
- 6) turvatarkastajan hyväksyntä;
- 7) turvakoulutuksen kehittämisestä ja antamisesta vastaavan henkilön hyväksyntä;
- 8) lentoliikenteen harjoittajan tai lentoasemien turvallisuusvaatimusten noudattamisesta vastaavan henkilön hyväksyntä; tai
- 9) lentoaseman kulkuoikeus.

147 §

Toimenpiteet henkilölle myönnettyyn lupaan puuttumiseksi

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa ryhtyä 148—151 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, kun kyseessä on:

- 1) lentäjän lupakirja siihen liittyvine kelpuutuksineen;
- 2) huoltohenkilöstön lupakirja;
- 3) lennonvarmistushenkilöstön lupakirja;
- 4) lääketieteellinen kelpoisuustodistus;
- 5) ilmailulääkärin hyväksyntätodistus;
- 6) matkustamomiehien kelpoisuustodistus tai matkustamomiehien lääkärintodistus;
- 7) ilma-alukselle opastusmerkkejä antavan henkilön hyväksyntä;
- 8) turvatarkastajan hyväksyntä;
- 9) turvakoulutuksen kehittämisestä ja antamisesta vastaavan henkilön hyväksyntä;
- 10) lentoliikenteen harjoittajan tai lentoasemien turvallisuusvaatimusten noudattamisesta vastaavan henkilön hyväksyntä; tai
- 11) lentoaseman kulkuoikeus.

152 §

Toimenpiteet organisaatiolle myönnettyyn lupaan puuttumiseksi

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa ryhtyä 153—155 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, kun kyseessä on:

-----

152 §

Toimenpiteet organisaatiolle myönnettyyn lupaan puuttumiseksi

Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa ryhtyä 153—155 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, kun kyseessä on:

-----

2 a) ilmailulääketieteen keskus;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
